

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 336/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. augusta 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného JUDr. Patríciovou Tóthovou, Röntgenova 26, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 674/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“ alebo „exekučný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 674/2012.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že „... notárskou zápisnicou č. k. N 47/2012, Nz 7433/2012, NCRI 7630/2012 o právnom záväzku osoby povinnej voči osobe oprávnenej zo dňa 01.03.2012, ktorú spísal Notársky úrad JUDr. Andrej Kubaščík, uznal dlžník ... (ako povinný) voči sťažovateľovi (ako oprávnenému) svoj právny záväzok vo výške 12 000 eur s dobou plnenia do 16.03.2012 a vyjadril súhlas s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice.

*Nakoľko si povinný svoju povinnosť voči sťažovateľovi dobrovoľne nesplnil a to ani v čiastočnom rozsahu, tak v zmysle príslušných ustanovení exekučného poriadku navrhol sťažovateľ vykonanie exekúcie a dňa 11.05.2012 podal návrh na vykonanie exekúcie u súdnej exekútorky JUDr. Denisy Regináčovej Mihalovej, so sídlom Exekútorský úrad Košice, Moyzesova 34, 040 01 Košice. Okresný súd vydal dňa 04.06.2012 poverenie na vykonanie exekúcie č. 5502*038953, na základe ktorého vydala dňa 07.08.2012 súdna exekútorka upovedomenie o začatí exekúcie.“*

Ako ďalej sťažovateľ uvádza, i napriek skutočnosti, že podaním doručeným okresnému súdu 7. januára 2014 sťažovateľ (v právnom postavení oprávneného v pôvodnom exekučnom konaní) podal návrh na zmenu súdneho exekútora v zmysle ustanovenia § 44 ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, exekučný súd ani po uplynutí lehoty 30 dní od doručenia návrhu na zmenu exekútora nerozhodol a sťažovateľom navrhnutého nového exekútora výkonom exekúcie nepoveril.

Po tom, čo sťažovateľ podaním z 25. júna 2014 požiadal predsedu okresného súdu o odstránenie prieťahov v exekučnom konaní, ten listom sp. zn. Spr 76/04 z 27. júna 2014

sťažnosť sťažovateľa vyhodnotil ako dôvodnú a vo veci nariadil dohľad nad plynulosťou konania.

3. Ústavnému súdu zo sťažnosti ďalej vyplynulo, že sťažovateľovi dosiaľ nebolo doručené žiadne rozhodnutie okresného súdu týkajúce sa jeho návrhu na zmenu exekútora, a to i napriek skutočnosti, že od návrhu sťažovateľa na zmenu súdneho exekútora uplynulo vyše 18 mesiacov a od oznámenia predsedu okresného súdu vo veci sťažnosti na prieťahy v exekučnom konaní uplynulo takmer 13 mesiacov.

S ohľadom na uvedené preto sťažovateľ s poukazom na platnú právnu úpravu a judikatúru ústavného súdu zastáva názor, že „... *takýto postup okresného súdu v posudzovanej veci nemá oporu v zákone a je v rozpore s ústavným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktoré je upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy a na právo na prejednanie záležitostí v primeranej lehote, ktoré je upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru*“, a dodáva, že z dôvodu pocitu krivdy a nespravodlivosti ako sprievodných znakov porušenia jeho práv utrpel nemajetkovú ujmu, ktorá naďalej trvá spolu s trvajúcim pocitom právnej neistoty, a preto žiada finančné zadosťučinenie vo výške 2 500 eur.

4. V podanej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby senát ústavného súdu po prijatí veci na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca konaní vedeného pod sp. zn. 11 Er/674/2012 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Čadca prikazuje, aby v konaní sp. zn. 11 Er/674/2012 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 2 500 eur (slovom: dvetisícpäťsto eur), ktoré je mu Okresný súd Čadca povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Čadca je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia vo výške 296,44 eur (slovom: dvestodevätidesiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet právnej zástupkyne sťažovateľa, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

9. V zmysle ustanovenia § 44 ods. 10 Exekučného poriadku... súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu.

10. Podstatou sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom exekučného súdu, ktorým malo byť porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské

práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

12. Ústavný súd sa osobitne zameril na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prieťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 38/04, III. ÚS 199/02, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05).

13. Vychádzajúc z doterajšej stabilnej judikatúry ústavného súdu, je potrebné poukázať na to, že v prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými výraznými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru), nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhoviel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05).

14. Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe skutočností uvedených v sťažnosti považovať postup exekučného súdu za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy v konaní“ v zmysle citovaného článku ústavy.

15. Podľa zistení ústavného súdu – i napriek nie celkom optimálnemu vedeniu konania v posudzovanej veci – exekučný súd v rámci konania vedeného pod sp. zn. 11 Er 674/2012 vykonal po 7. januári 2014, t. j. po doručení návrhu na zmenu exekútora, nasledujúce úkony:

- 26. júna 2014 okresný súd vyzval pôvodného exekútora na vrátenie exekučného spisu v lehote 7 dní a na vyúčtovanie trov exekúcie; zároveň okresný súd vyzval nového súdneho exekútora na oznámenie, či súhlasí s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie,

- 10. júla 2014 okresnému súdu bol doručený súhlas nového exekútora s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie,

- 11. júla 2014 okresnému súdu bola doručená žiadosť pôvodného exekútora o predĺženie lehoty na vrátenie exekučného spisu a vyúčtovanie trov exekúcie z dôvodu čerpania dovolenky,

- 20. novembra 2014 okresný súd opakovane vyzval pôvodného exekútora na vrátenie exekučného spisu a na vyúčtovanie trov exekúcie pod sankciou uloženia poriadkovej pokuty,

- 8. januára 2015 okresný súd uznesením sp. zn. 11 Er 674/2012 z 8. januára 2015 uložil pôvodnému exekútorovi poriadkovú pokutu vo výške 200 eur,

- 22. januára 2015 pôvodný exekútor doručil okresnému súdu pôvodný exekučný spis a vyčíslené trovy exekúcie; zároveň okresnému súdu oznámil nesúhlas so zmenou exekútora,

- 13. augusta 2015 okresný súd uznesením sp. zn. 11 Er 674/2012 pripustil návrh oprávneného na zmenu exekútora.

16. Podľa názoru ústavného súdu doterajší priebeh konania pred označeným súdom bol – napriek možnosti efektívnejšieho a koncentrovanejšieho konania zo strany

exekučného súdu – bez významnejších prieťahov, a preto nezakladá reálnu možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Až pokračujúca nečinnosť okresného súdu v pre sťažovateľa existenčne významnej veci by eventuálne mohla spôsobiť porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru), čo však ústavný súd v súčasnom období nemôže posúdiť.

17. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, vyhodnotil, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 11 Er 674/2012 zatiaľ nedošlo k takej intenzite zásahu do práv sťažovateľa, ktorá by zodpovedala ústavno-relevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru). Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. V kontexte podanej sťažnosti ústavný súd v závere zdôrazňuje, že ojedinelé prieťahy okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 674/2014 nedosiahli ústavnú intenzitu s ohľadom na úkony okresného súdu vykonané po doručení návrhu na zmenu exekútora zo strany sťažovateľa (pozri bod 15).

Hoci nemožno spochybníť, že okresný súd v danej veci nerozhodol v lehote ustanovenej Exekčným poriadkom tak, ako na to poukazuje sťažovateľ, ústavný súd vzal do úvahy i tú skutočnosť, že k sťažovateľom namietanej nečinnosti dochádzalo po podaní sťažnosti na prieťahy predsedovi okresného súdu (t. j. po 25. júni 2014) skôr nečinnosťou, resp. nespoluprácou pôvodného exekútora, ktorého si samotný sťažovateľ sám zvolil (pozri bod 2) a v prípade ktorého sťažovateľ sám navrhol i jeho zmenu. Práve zmienený pôvodný exekútor po doručení výzvy okresného súdu na vrátenie exekučného súdu a vyčíslenie trov exekúcie požiadal exekučný súd o predĺženie lehoty na vykonanie týchto úkonov a následne

i po opakovanej urgencii zo strany okresného súdu exekučný spis nevrátil a trovy exekúcie nevyčíslil. Učinil tak až 22. januára 2015 po uložení poriadkovej pokuty zo strany okresného súdu.

19. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že exekučný súd uznesením sp. zn. 11 Er 674/2012 z 13. augusta 2014 sťažovateľom navrhovanú zmenu súdneho exekútora pripustil. Doba rozhodovania exekučného súdu o návrhu sťažovateľa na zmenu súdneho exekútora v trvaní viac ako 19 mesiacov by vo všeobecnosti nebola ústavne udržateľná, avšak v okolnostiach daného prípadu ju možno z ústavného hľadiska akceptovať, keďže samotné nerešpektovanie 30-dňovej procesnej lehoty na rozhodnutie súdu o zmene súdneho exekútora (bod 9) predstavujúcej „ideálnu“ predstavu zákonodarcu o „optimálnosti doby“ potrebnej na rozhodnutie o predmetnej otázke v prevažnom rozsahu spočívalo práve v nečinnosti pôvodného súdneho exekútora.

20. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

21. Ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci v závere zdôrazňuje, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prieťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2015